СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ VIII. | Олифантъ, Па. Середа 26-го Септембра 1900. | Число 36.

КАЛЕНДАРЬ.

Септемберъ.

26	С.	Обн. Хр. на Голг. (Пр. Возд.)
27	Ч.	**Воздвиженiе ч. Креста**
28	П	Никита великомуч.
29	С.	Євфимiя вм. (Суб. по Возд.)
30	**Н.**	**16. по Сош.** Софiя мученица
1	П.	Євменiй препод.
2	В.	Трофимъ мученикъ

ЗМѢСТЪ.

Вôдъ Редакцiи. — Переглядъ тыждневый. Вôдозва. — Брешешь братву. — Хиньска цѣсарева мати. — Двѣ головнѣ политичнѣ партiи. — Дописи. — Кумъ Говць и Василь. — Новинки. — Посмертнѣ вѣсти. — Фейлетонъ: Кого сеи недѣлѣ выбють? — Для нашихъ дѣтей. — Всячина. — Надôслане. — Оголошеня.

Вôдъ Редакцiи.

Просимо нашихъ довжникôвъ, щобы чимъ скорше за »Свободу« заплатили если не весь довгъ, то бодай часть якусь, бо въ противнôмъ разѣ перестанемо посылати имъ нашу ґазету.

Руско-англiйскiй проводникъ (книжка до науки анґлiйского языка написана Ст. Макаромъ) вже готовый. Коштуе 50 центôвъ, котрѣ треба прислати напередъ.

Хто хоче достати календарь на рокъ 1901 велику а цѣкаву книжку зъ многими образками, нехай пришле 50 центôвъ до нашои редакцiи. По новôмъ роцѣ буде правдоподобно календарь больше коштувати. За $1.25 присланыхъ напередъ достануть нашѣ бизнесмены календарь и адвертайзментъ на оденъ цалъ широкiй въ новôмъ календари. Другѣ люде рахували-бъ вамъ за такiй адверт. колька долярôвъ. Хто хоче дати до календаря свою фотоґрафiю, свои церкви, або братства мусить заплатити за мѣсце яке сей образъ займе и за зроблене образа, котрый потôмъ достане на власнôсть.

Въ Америцѣ не повиненъ бы знайти ся анѣ оденъ рускiй бизнесменъ, що не давъ бы свого адвертайзменту до нашого календаря, бо календарь сей буде розходити ся не лишь въ Америцѣ, але и въ старôмъ краю.

Переглядъ тыждневый.

Стара, побита и розтелепана рада державна въ Австрiи зôстала розвязана. Декретомъ цѣсарскимъ зъ дня 7. с. м. доѣхали еи конця, трутили до гробу и зарядили новѣ выборы. Складалась она небôжичка переважно зъ такихъ елементôвъ, котрѣ и одробины добра не придбали Австрiи, за макове зерно не полѣпшили гôрку долю еи народôвъ. Несправедливою ординацiею выборчою, пôдкупствомъ и надъужитями доставались до неи рôжнѣ панки и пôдпанки, правдивыхъ заступникôвъ народу не допускали до неи, а цѣла робота тои пôдставы конституцiи полягала на кривдѣ безъ конця... Розлетѣла ся проте, не могла навѣть дочекатись правомъ назначеного вѣка... Всѣ консерватисты и назадники, вороги правды и поступу старали ся вправдѣ продовжити еи жите, але се имъ не вдало ся. Згинула смертiю пережитыхъ нездарôвъ... Въ цѣлôй Австрiи зробивъ ся черезъ те великiй рухъ, зачинае ся передвыборча камнанiя, а всѣ щиромыслячѣ и поступовѣ люде вôдзываютъ ся до правительства, щобы запровадило безпосередне тайне голосоване, бо лишь тогды буде мôгъ народъ высылати до рады державнои своихъ правдивыхъ заступникôвъ.

Австрiйскiй цѣсарь мавъ сказати А. Яворскому, председателеви польско-шляхоцкого клюбу пословъ, що розписуючи новѣ выборы, вôнъ пробуе остатного конституцiйного способу. Сли выборы не выпадуть на корысть ряду, то вôнъ самъ зачне рядити, безъ помочи рады державнои.

Въ Хинахъ ще не почались договоры покоевѣ. Причино того есть се, що союзнѣ державы не хотять признати Yung-Lu за повномочника хиньского, а то зъ причины его ворогованя противъ чужинцѣвъ. Союзнѣ державы згодились однакъ пертрактувати зъ Li-Hung-Chang-омъ и Ching-омъ, зъ котрыхъ першѣй мае бути прiятелемъ Россiи, другiй Англiи. Друга причина чому договоры ще не почались е се, що нѣмецкiй цѣсарь попиранѣй Австрiею зажадавъ впередъ укараня виновникôвъ послѣднихъ розрухôвъ, на що Сполученѣ Державы не згодили ся, а хто знае, чи и другѣ згодять ся. — Сполуч. Державы выцофують больщу часть войска зъ Пекину, мимо сего, що не всѣ союзники сей крокъ похваляють. — Li-Hung-Chang и цѣсарь хиньскiй выдали приказъ ницити всѣхъ Баксерôвъ.

— Валдерзе, Нѣмець, що мае доводити сполучеными войсками вже приѣхавъ и выбирае ся до Пекину. — Россiя гадуе въ Манджурiи и правдоподобно хоче собѣ часть Хинъ присвоити, бо Хины не зможуть ей заплатити 500 мiлiонôвъ долярôвъ, котрыхъ она мае зажадати. — Обурене Хинцѣвъ противъ чужинцѣвъ щоразъ збôльшае ся, морды и малѣ битвы мѣжь одними а другими лучають ся щодня. Зъ Хинъ приходять листы описуючѣ якъ »цивiлiзованѣ, христiяньскѣ« вояки убивали безоружныхъ и рабували »поганьскихъ« Хинцѣвъ. Навѣть Американцѣ не були лѣпшѣ вôдъ сего, якъ пише оденъ американьскiй вояк, а мiсiонарѣ »христiяньскѣ« вжь скаржили ся чому не позволено рабувати сеи части Пекину, где находить ся цѣсарска палата.

Бурскiй президентъ Крюгеръ вôдъѣхавъ до Голяндiи, а славный генералъ De Wet, кажуть, бувъ убитый 7-го септембра. По 12 мѣсяцяхъ войны втратили Буры зъ свого 50 тысячного войска 18 тысячь, а Англики зъ 300.000 воякôвъ втратили 65 тысячь. Англiю коштуе ся война около 400 мiлiонôвъ долярôвъ, то-жь не дармо позычае теперь грошѣ въ Америцѣ. Англiйскiй выборы до парляменту (1-го октобра) покажуть якъ народъ дивить ся на ту войну.

Рухъ передъ выборами збôльшаесь що дня и все здае ся показувати, що Брайнъ зостане выбраный, бо много »золотыхъ демократôвъ« будуть за нимъ голосувати, да навѣть самъ »босъ« републиканской партiи M. Hanna ему нехотячи помагае такими бесѣдами, якъ примѣромъ въ Chicago, где сказавъ таку просту брехню, що въ Сполуч. Державахъ нема анѣ одного трасту, та назвавъ Брайна лицемѣромъ. Навѣть републиканамъ не подобалась така бесѣда и старають ся теперь Ганнѣ заткати пысокъ. — Страйкъ углярôвъ въ Пенсилвенiи такожь немало пошкодить републиканамъ, бо они всегда кричать, що за ихъ президентуры робôтникамъ добре; тымчасомъ по 4 лѣтахъ урядованя McKinley-а и передъ самыми выборами выбухъ страйкъ, що найлѣпше показуе якъ републикане дбають о народъ. Не дивно отже, що М. Ганна и другѣ републикане хочуть якось сей страйкъ ще передъ выборами залагодити.

—Cleveland, екс-президентъ, вôдказавъ ся бути мѣжнароднымъ судiею зô стороны Сполуч. Державъ.

На Кубѣ выборы вôдбули ся спокôйно. Мѣжь иншими выбрали делеґатами також кôлькохъ Нiґрôвъ.

Филипинцѣ знову рушають ся. Въ Siniloan, 70 миль вôдъ Манiлѣ, выбили Американцѣвъ, а и въ другихъ мѣсцяхъ потурбовали ихъ добре.

Суперечка межи Румунiею а Болгарiею не устае; дуже можливо що возьмуть ся за чубы.

Страйкъ углярôвъ въ Пенсилвенiи обнявъ 126 тысячь робôтникôвъ. Лишь мала частина около 12—14 тысять остае при роботѣ а и тѣ здае ся невдовзѣ застрайкують. Въ St. Louis, Mo. и Ню Йоркру пôдскочила цѣна угля о 2 долары на тонѣ. Угля твердого бракъ, одже всѣ допытують ся за мягкимъ углемъ, черезъ що компанiсты могуть втратити своихъ найбôльшихъ и найлѣпшихъ купцѣвъ на довгѣ лѣта. — Въ Шенандорѣ вже поплыла майнерска кровь. Въ пятницю вечеръ юрба майнерôвъ около 1500 людей намовляла робôтникôвъ вертаючихъ зъ роботы, щобы прилучились до страйку. Шерифъ казавъ розôйтись людямъ, а коли тѣ непослухали, казавъ своимъ посѣпакамъ стрѣляти. Оденъ Полякъ убитый на смерть, а кôлькохъ страйкерôвъ раненыхъ. Ґовернеръ Пенсильвенiи пôславъ до Шенандору войско.

Вôдозва

до мѣсцевыхъ урядôвъ, секретарôвъ, орґанiзацiй и всѣхъ членôвъ „Р. Н. Союза.“

БРАТЯ!

Страйкъ! страйкъ! И ще разъ страйкъ майже всѣхъ робôтникôвъ, добуваючихъ зъ пôдъ землѣ чорный дiямантъ. Страйкъ своими розмѣрами такъ великiй, якого ще не бувало. Всѣ що роблять по углекопахъ выповѣли роботу, щобы выборoти лѣпшѣ условiя працѣ. Якъ оно скôнчить ся, Богъ знае. Але памятайте, що добрый конець того дѣла въ вашихъ рукахъ, въ едности и вытревалости.

А що бôльша половина Русинôвъ взагалѣ, якъ такожь бôльша половина членôвъ нашои орґанiзацiи »Р. Н. Союза« робять въ майнахъ и мешкають на просторони, захопленôй страйкомъ, то-жь вôдзываемо ся до васъ и просимо:

Рускѣ робôтники! Поводѣть ся спокôйно. Тримайте разомъ и твердо зô всѣми робôтниками вôдъ самого початку до кôнця. Тримайте разомъ безъ взгляду на те, чи хто зъ васъ належить до »майнерскихъ унiй«, чи нѣ! Нехай Богъ боронить, щобы котрый зъ васъ ставъ зрадникомъ страйку! Се важна хвиля для всѣхъ робôтникôвъ по углекопахъ, отже и для васъ, рускѣ робôтники! — Се хвиля, въ котрôй готовѣ сповнити ся на васъ слова Христа: що будуть васъ юдити, пôдмовляти, высмѣвати — будуть переслѣдовати и бити — будуть выганяти зъ компанiчныхъ гавзôвъ и перестануть борґувати сторы. Дуже легко може прiйти до того, що повторить ся другiй Homestead зъ 1892 р. або Lattimer зъ 1897 р. (Вже повторились. — Прим. Ред.) Але вамъ не вôльно забути, що тôлько въ едности зô всѣми робôтниками мусите йти.

Проте всѣ урядники нашихъ мѣсцевыхъ орґанiзацiй, всѣ члены, священники нашѣ и всѣ прихильники нашого робучого люду зволять ширити слова нашои вôдозвы мѣжь народомъ.

Звѣсно такожь, що така хвиля въ житю робôтникôвъ потребуе грошевои пôддержки. Робôтники, належачѣ до унiй, отримають въ часѣ страйку запомогу, о скôлько стане каса. Нашихъ людей мало ще належить до такихъ унiй. отже нашимъ святымъ обовязкомъ есть прiйти имъ зъ матерiяльною помочею. То-жь всѣхъ васъ и всѣхъ нашихъ передовыхъ людей, священникôвъ и прихильникôвъ просимо: збирайте складки и присылайте на адресу:

„Svoboda“, Box 418,
Olyphant, Pa., Lack. Co.

зазначивши выразно въ листѣ, що се на пôдмогу страйкуючимъ. Датки будуть квiтованѣ въ »Свободѣ«. Въ той спосôбъ не тôлько, що зробимо милосерне дѣло — вспомагаючи вызыскуваныхъ, але також запобѣжимо нуждѣ, яка звычайно йде въ парѣ въ такôмъ выпадку, и — може — недопустимо декого стати зрадникомъ власнои справы.

Памятайте, що лѣпша доля робôтникôвъ есть заразомъ нашою долею. Запомога вôдповѣдна до сумы зôбраныхъ грошей буде даватись найбѣднѣйшимъ и то

(Продовжене на другôй сторонѣ).

Кого сеи недѣлѣ выбють?

I.

Въ самѣ пекучѣ жнива староство наказало будувати холерный шпиталь и робити всякѣ порядки въ селѣ. Хлѣборобы однѣ обôрникъ повывозили за село, другѣ закопали, третѣ поприкрывали старанно збôжемъ на оборѣ. Жѣнки вымѣтали, прятали по комнатахъ, бо жандармы не жартували. И священникъ въ недѣлю на проповѣди оголосивъ, що зближае ся небезпечнôсть лютои пошести, начеркнувъ яркими красками вандруючу по Европѣ холеру, потôмъ на основѣ святого письма пояснивъ своимъ вѣрнымъ рѣчь знаменито. Слова любови и вôтцѣвскои почаливости стали ся здоровымъ зерномъ, що не упало на камѣне и мѣжь терне. Того дня царювала по хатахъ незвычайна тишина, радниця була замкнена, о судахъ, комiсiяхъ, обидахъ »онорованыхъ« нѣхто не думавъ. Кождый пожививши ся на полудне спецiялами выпечеными и вывареными зъ святои бульбочки — бодай ся на камени родила! — вкрывъ ся передъ незносною спекою и докучливыми мухами въ холодный затѣнокъ спочити по тяжкôмъ, тыждневôмъ трудѣ. Сонце схилило ся було вже добре зъ полудня, до коршмы йти не збирала нѣкого охота, наука панъ-отця подѣлала спасенно на побожныхъ хлѣборобôвъ.

Оденъ Гарасимъ Копытко, проспавши ся солодко вôдъ пôвночи ажь до полудня въ загатѣ, наѣвъ ся пирогôвъ зô сметаною, пригладивъ чуприну, зôбравъ ся и сунувъ своимъ звычаемъ, якъ що дня, черезъ село до коршмы. Свобôдне, безжурне жите дозволило ему за пôвъ вѣку розрости ся въ поважну ширѣнь и прибрати видъ великаньскои поливанницѣ зъ двома ногами, накрытои зъ верха макôтрою. Ишовъ просто якъ новоупеченый фрайтеръ зъ двома рекрутами на »кiрхпараду«, оминаючи по дорозѣ кождый камѣньчикъ, кожду грудку, щобы не потknутись, не зворушити чого въ собѣ, а при тôмъ роздумувавъ: кому нынѣ Валентiй буде ребра рахувати, сли въ селѣ дѣйстно всѣ послухають пога и въ коршмѣ не покаже ся нѣхто придатный на выкулаковане. А у Гарасима найбôльша приятнôсть була — глядѣти, якъ другѣ бють ся и розчерепляють собѣ пянѣ головы. Вôнъ задержавъ ся мимо волѣ коло громадского арешту, перемѣненого на борзѣ на холерный шпиталь. Вступивъ оглянути громадскѣ порядки и здивувавъ ся на видъ небувалои чистоты и ладу. Вымыта пôдлога, выбѣленѣ стѣны, чотыри лôжка зъ чистыми сѣнниками и бѣлыми льняными простиралами, кухоннѣ прилады, — все те выкликало на его здоровеннôмъ пухкôмъ червонôмъ лици глумливый усмѣхъ.

— Гей жѣнки! — крикнувъ вôнъ на громадку невѣстъ, що ишли улицею. — Ходѣть сюды, подивѣть ся, що ту для васъ начальникъ приладивъ... Є миски, горшки, ложки, може котра собѣ позичить.

Зацѣкавленѣ жѣнки всунули ся до сѣней, стали заглядати черезъ порôгъ до середины, подивляти рѣчи пожертвованѣ добровôльно зъ громады на добродѣйну цѣль. Кусники льняного полотна, кôлька горшкôвъ, мисокъ, цебрикъ — то були лепты, на якѣ стало милосердныхъ ґосподынь, котрымъ ще пôдъ прадѣдною стрѣхою не грозила емiґрацiя и хочь до Рôздва ставало капусты и дробу.

— Господи небесный, Спасителю предвѣчный! — лебедѣла Бѣдунка, закрывши руками очи. — Якже-жь тутъ красно, якъ чистенько! И въ самого цѣсаренка, видишь, ладнѣйше не може бути... Ото, щобы такъ моя багрулечка теперь ту стояла... Тамтого тыждня якъ замкнули ту бѣдненьку на цѣлу нôчь, мало не задушила ся въ сопухахъ, а теперь такѣ запахи, такѣ кадила, не жаль попахати! А стѣны якѣ ясненькѣ, ажь за очи хапають...

— Ану Бѣдунко, положѣть ся на причу! — заговоривъ Копытко зъ насмѣшкою, — покажѣть якъ будете выглядати, коли васъ Валентый принесе у веретѣ сюды и заспѣвае »вѣчная память...«

— Не грѣшѣть, не высмѣвайте ся зъ старои бабы! Смерть дарункôвъ не бере и свого не дарує нѣкому... А хто-жь то може вгадати, чiе грѣшне тѣло перше зложать на тоту бѣлу постѣлонку?...

— Ха-ха-ха! — розсмѣявъ ся Копытко, — я заразъ вамъ покажу чiе буде перше.

Сказавши се, розогнавъ ся къ невѣстамъ, ухопивъ за руку одну зъ наймоторнѣйшихъ и ставъ тягнути до середины. Кремѣзна жѣнка при помочи другихъ вырвала ся Копыткови и утѣкла на улицю. За нею забрали ся й другѣ.

Гарасимъ Копытко выйшовъ и собѣ на улицю, вдоволеный зъ себе, що наполохавъ жѣнки своимъ оригiнальнымъ дотепомъ.

— А видишь одна зъ другою, якъ смерти боишь ся... А тутъ страхъ не поможе... Холера зъ Россiи и зъ Гамбурґа шле своихъ пейсатыхъ »кватирмахôвъ«.

— А вы-жь еи не боите ся, що вѣчно сидите коло жида?

— Я тôлько въ пальцѣ трѣсну, то вôдъ мене буде втѣкати, якъ вы ось теперь.

— Не гнѣвѣть Бога! — сказала богомôльна Бѣдунка — отъ ходѣть до церкви помолити ся, щобы Господонько вôдвернувъ вôдъ насъ тяжке лихо, осѣнивъ насъ пренайсвѣтлѣйшою ласкою зъ своею Матѣнкою чудесною своими ласками небесными...

— Йдѣть, идѣть, та помолѣть ся за мене. Я вамъ за тото завтра розкажу, чiе волосе буде жидôвка вымѣтати зъ корчмы.

— А якъ васъ коли натягнуть?

— Мене? Гарасима Копытка? А мои руки вôдъ чого?... Бувайте здоровѣ! При васъ чоловѣкъ нѣчого не... Бiйте поклоны й за мене и молѣть ся, бо холера леда день приѣде зъ тымъ жидомъ, що мае фабрику свѣчокъ въ Россiи...

Гарасимъ Копытко пустивъ ся легкимъ крокомъ до коршмы. Невѣсты глядѣли за нимъ зъ переляком.

— Не карай Господоньку свого народу грѣшного за такого Лютра-безбожника, за такого Кальвина не чоловѣка! — лебедѣла соблазнена Бѣдунка. — Заступи насъ грѣшныхъ Дѣвонько Пречиста передъ гнѣвомъ Твого передвѣчного Сыночька Спасителенька!... Вѣченько зôйшовъ ему въ коршмѣ, не зробивъ своеи силы, нѣчимъ не надсадивъ ся... Въ церквѣ якъ на Рôздво, то ажь на Великдень, а въ коршмѣ разъ-уразъ при огни пôдъ коминомъ пече тоту файку тай пече... Свое мусить вôдсидѣти... не рушить ся зъ коршмы, хоть бы ему, заступи Господи, й хата спопелѣла...

— А прецѣнь легко ему вѣкъ сходить — вôдозвала ся тота молодиця, що еи Копытко тягнувъ до шпиталю, — лише ѣсть готове... Мати й жѣнка за него роблять, догоджують, якъ яко-

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Wednesday by the Svoboda Publ. Co., Jones Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня въ Середу и коштуе:

Въ Америцѣ на	рôкъ	$2.00
„ „ „	пôвъ року	1.00
„ „ „	чверть року	50
„ „ „	оденъ мѣсяць	18
До старого краю на рôкъ		$3.00

Оплачувати газету треба всегда зъ горы (напередъ).

Адресъ:
„SVOBODA“
Jones Str. — OLYPHANT, PA.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офісѣ, пошлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей дôстати.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Увага.

Хотячѝ приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Alex Szlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривдженый вôдъ котрого зъ урядниковъ »Союза«, нехай пише до предсѣдателя:
REV. A. BONCZEVSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

(Продовжене зô стороны першои.)

такимъ, котрѝ представлять свѣдоцтво убожества потверджене мѣсцевымъ брацтвомъ, священникомъ або другими вѣродостойными людьми.

Вôдъ Выдѣлу »Р. Н. Союза«.
Ansonia, Conn. 17. вересня б. р

Ант. Бончевскій, предсѣд. **Д. Д. Пирчь**, секр

Радо помѣщаемо сю вôдозву Выдѣлу „Союза“, а се длятого, що трудно сказати якъ довго страйкъ потревае, отже треба бути на все приготованымъ.

Рôвно-жь просимо всѣ другѝ часописи рускѝ, литовскѝ, словеньскѝ, польскѝ и иншѝ, и ихъ орґанізаціи, щобы и они збирали завчасу грошѣ на цѣль повызшу, бо потôмъ може бути за пôзно. — Ред.

Брешешь братку!

(Конець.)

При матеріяльнôй и моральнôй помочи Украинцѣвъ зъ Россіи закладають тов. имени Шевченка, котре нынѣ стоить на рôвнѣ зъ усѣми высоко-культурными науковыми товариствами, закладають економічнѝ товариства Народна Торговля, Днѣстеръ и др., котрѝ своею солідною господаркою далеко перевысшають всѣ подôбнѝ товариства польскѝ, ставлять украинску літературу на степень европейскои літературы. Правда, що въ політичнôмъ житю, Русины народовцѣ, школярѣ и наробили много промахôвъ, та хто-жь ихъ не робивъ, тымъ паче народы, що ставляли доперва хиткѝ кроки на тôмъ непевнôмъ поли. Послѣдными роками, молодѣжь академічна, те серце народу, здвигнула высоко величавый стягъ вôдновленя украинскои державы, засновала небувалый доси на Руси мѣсячникъ »Молода Україна« и почала и печатно и устно на вѣчахъ переконувати свѣтъ, що мы безъ своеи державнои идеи мусимо все робити промахи въ нашимъ житю культурнôмъ и політичнôмъ, тай не одушевившись тою идеею, мусимо згинути въ раменахъ сильнѣйшого сусѣда. Идея ся величава знайшла нынѣ вôдгомôнъ въ широкихъ кругахъ, а прецѣ якихъ десять лѣтъ тому, коли Ю. Бачинскій досыть навѣть не ясно еи поставивъ, навѣть такѝ велиты духа, якъ д-ръ Франко до неи скептично вôдносились. Нынѣ та идея стоить высоко и ясно и кождый свободолюбивый чоловѣкъ якои небудь народности мусить ударити чоломъ передъ высокими народными идеями, кромѣ практичныхъ політиковъ »Буковины« и шарлатанôвъ москальфільскихъ такъ въ Галичинѣ, якъ на жаль и въ свобôдной Америцѣ.

Яку-жъ ролю грае нынѣ партія москальофільска въ Галичинѣ? Се трупъ, котрого вôджвляе рубель московскій. Се купка наймитôвъ, котрѝ годованѝ грôшми россійскими, чекають на смерть Австріи, щобъ вôдтакъ кинутись въ неволю царизму россійского.

Такѝ поважнѝ и богатѝ институціи, якъ Ставропигія и Народный Домъ, се мертвѝ институціи. Якій зъ нихъ пожитокъ? Ставропигія, крôмъ бурсы хлопцѣвъ, котру старѝ и та партія не мае звичайно нѣякои користи, бо спосôбнѣйшѝ зъ нихъ вже переходять въ таборъ народнои партіи, видае церковнѝ книги, зъ котрыхъ мае величезнѝ доходы. Про иншу роботу тои старои, колись вельми заслуженои институціи — я не знаю. Народный Домъ, институція здвигнена жертвами цѣлого руского народу, попала въ руки кліки старыхъ выслуженыхъ вже патріотôвъ, удержуе також бурсу, побудовала величаву церковъ тай вôдъ 15 лѣтъ порядкуе бібліотеку, котрои ще и нынѣ не упорядкована, чекае здѣсь на бѣлого царя, якъ и они ве. — Общество им. Мих. Качковского, заложене пок. Ив. Наумовичомъ, на перекôръ »Просвѣтѣ«, крôмъ кôлькадесять добрыхъ книжочокъ, нѣчого немае, навѣть свого дому немае и мусить тулатись то въ будынкахъ Ставропигіи то знову въ будынкахъ »Народного Дому«. Тверда партія, яко партія політична, значить велике зеро. Она хиба умѣе керувати и нищити те все, що люде доброи волѣ зъ другого табору поставлять. Правда, суть ще и нынѣ одиницѣ помѣжъ тои старои партіи, котрѝ любять щиро свôй народъ и хотѣли-бъ для него цѣлою душею працювати, але се вже епігоны. Молодѣжь безъидейна, она встыдаесь руского хлопа, се аристократы на ладъ аристократôвъ прихвостнѣвъ дворянскихъ въ Россіи. Вся ка партія, всяка нація, котра немае идейнои молодѣжи, засуджена на смерть, на ей чолѣ выписана страшна зловѣщь смерти.

Того всего не потреба бы писати, бо уже цѣлому свѣтови звѣстно, що мы Русины Украинцѣ; въ кождой американьской енциклопедіи можь вычитати зовсѣмъ точнѝ вѣсти про нашу націю, про нашу исторію, про нашу культуру, а навѣть про наше політичне житє.

Я написавъ тыхъ кôлька увагъ длятого, щобъ коротенько пояснити Словакамъ и деякимъ Русинамъ, що суть и такѝ, котрѝ пишуть по словацкихъ газетахъ пашквилѝ, або не знають зовсѣмъ вôдносинъ руского народа въ загалѣ, а особливо въ Галичинѣ, або, єсли знають, пишуть неправду для своихъ цѣли. Чоловѣкъ, що жіе въ вôльной Америцѣ, а накидае ся брутально на идейнѝ змагання патріотичнои молодѣжи, котра цѣлу свою душу молодечу кладе на олтарь своеи святои вôтчины, бажаючи для неи добра и вѣруючи въ ей воскресенье — такій чоловѣкъ заслугуе лишь на имя падлецъ, а такихъ падлецôвъ Россія не тôлько въ Галичинѣ, але и въ Америцѣ досыть велику шайку сотворила.

Несторъ Дмитровъ.

Хиньска цѣсарева мати.

Хиньска цѣсарева мати, Тчуй гзи, загорѣлый ворогъ всякихъ змѣнъ и новостей, головна пружина теперѣшныхъ несупокоѣвъ въ Хинахъ.

Є она донькою бѣдного манджурця, татарского походженя. Своею красою, розумомъ и енерґіею звернула на себе въ молодости увагу одного вице-короля, котрый взявъ еи зъ початку за служницю, а пôзнѣйше (щобъ заслужити собѣ на ласку) подарувавъ цѣсареви. Цѣсарь на першій поглядъ залюбивъ ся въ нѣй, а коли потôмъ повила ему сына, оголосивъ еи своею другою жѣнкою и цѣсаревою востока. Въ 1861 р. цѣсарь умирае; за малолѣтного сына починае рядити Тчуй-гзи разомъ зъ совѣтомъ, котрый складавъ ся зъ 8 старшихъ мандариновъ. Не по нутрѣ однакъ були проворнôй цѣсаревôй тѝ ряды, пôдготовляе проте революцію, всѣхъ совѣтникôвъ каже тратити або кидае до вязницѣ, а цѣсаремъ проголошуе свого любовника Конга, а коли въ 1875 р. умеръ и Конгъ, починае сама правити 500 міліоновымъ народомъ. Теперь навѣть свого сына, молодого цѣсаря Шуна, не хоче допустити до власти, а коли недавно вôнъ проголосивъ ся цѣсаремъ — она всѣхъ его прихильникôвъ казала потратити, а его самого замкнути до твердынѣ, на неприступнôмъ островѣ.

Двѣ головнѝ політичнѝ партіи.

О що росходить ся?

Послѣдного разу довѣдались мы, що найважнѣйшими справами пôдчасъ сегорôчныхъ президентскихъ выборôвъ суть: 1) справа золота и срѣбла, 2) справа тростôвъ, 3) справа Кубы, Порто Ріко и Филипинъ.

Такожь знаемо, що послѣднѝ двѣ справы выплыли на верхъ недавно мѣжь тымъ, коли о золотѣ и срѣблѣ Американцѣ мали вже велику нагоду росправляти пôдчасъ попередныхъ выборôвъ. Тогдѣ народъ подавъ ся на сторону золота, а заразомъ на сторону републиканьскои партіи. Якъ буде теперь, нѣхто не може знати. Певною есть рѣчею, що коли бъ справа золота и срѣбла була одинокою, побѣда за републиканами була бы зовсѣмъ запорученою. Американцѣ навчились добре розумѣти вагу золота, не выключаючи множества демократôвъ, якъ бачимо съ того, що на загальнôй конвенціи партіи демократичнои въ въ Канзасъ Сіти прихильники срѣбла ледви его пеперли, и то бôльше на недвозначно жадане ихъ проводира В. Д. Брайна.

Своею дорогою, що въ тôй справѣ проводникъ демократôвъ дуже мылить ся. Бо коли-бъ срѣбло було введено якъ пôдставна валюта, промысловѝ стейты, значить и робучій народъ, значно потерпѣли бы, бодай на якійсь часъ. Платня робôтнича була-бъ числена въ срѣблѣ, всѣ американьскѝ товары вымѣнювали бы ся на срѣбло, проценты-жь довжникôвъ и товары заграничнѝ платили бы ся чистымъ золотомъ. Въ той спосôбъ довжники особливо були-бъ заатакованѝ.

Що склонило Брайна до сего, що вôнъ справу сю такъ поставивъ остро, не знати. Можливо, що вôнъ хотѣвъ тымъ капіталістôвъ, званыхъ часто „golden bugs“, трохи пôдорвати, а можливо такожь, що сею точкою въ своѣй проґрамѣ бажавъ звабити партію популістôвъ (народникôвъ), котрѝ тôлько и мрѣють о »вôльнôмъ срѣблѣ«.

Заходить теперь пытане: чи мôгъ бы Брайнъ обліґаціи державнѝ (bonds) платити въ срѣблѣ? Републикане твердять, що вôнъ, будучи президентомъ, мавъ бы силу се зробити. А вôнъ самъ мовчить. Запытаный репортеромъ однои свѣтовои газеты (New York Herald), чи якъ президентъ не розказавъ бы платити обліґацій срѣбломъ, вôдповѣвъ, що вôнъ буде мати часъ и нагоду о тôмъ въ властивый ему спосôбъ говорити. Однакъ до сего часу нѣгде еще не бесѣдувавъ, хочь справа есть дуже важна для сотокъ тысячь людей.

Розходить ся о те: чи вôнъ хоче и чи вôнъ може? Чи вôнъ хоче, здае ся дуже имовѣрнымъ, а чи мôгъ бы вôнъ зробити срѣбло основною валютою, залежати такожь буде вôдъ конґресу и сенату. Видить ся однако, що навѣть демократичный конґресъ (сенатъ остане републиканьскій) бувъ бы сѣй »мѣрѣ« противный.

Друга справа — се справа тростôвъ. Се справа нова и дуже шумна. Републикане и демократы галасують о нѣй, и однѝ и другѝ хочуть еи зреґульовати, але надармо. Бо коли републикане хочуть пôддати тросты пôдъ контролю головного уряду въ Вашинґтонѣ, а тымъ самымъ зôставити тросты въ ихъ повнôй силѣ (если, очевидно, републикане дôстануть свого президента, що имъ здае ся певнымъ), то демократы бажали бы, абы жадныхъ тростôвъ не було, а лишь вôльна конкуренція. Такъ отже першѝ хочуть управильнити тросты пôдъ ихъ власною контролею, значить найсильнѣйшимъ тростамъ дати въ управѣ державою перше мѣсце, другѝ знищити ихъ, а на мѣсце ихъ вôдновити давный спосôбъ продукованя товарôвъ и жадными правами неограничену конкуренцію. Анѣ оденъ зъ тыхъ способôвъ не доходить до цѣли. Контроля головного уряду надъ тростами и законы про тросты, выданѝ тымъ урядомъ, будуть все слабыми, навѣть припустивши, що не републикане рядять державою. Тросты бо можуть ховатись за законы поодинокихъ стейтôвъ, а въ тôмъ разѣ и найвысшій судъ не може ничь порадити. Знищити-жь тросты, якъ хочуть демократичнѝ політикеры, неможливо и непотрѣбно. Ихъ радше треба перемѣнити такъ, щобъ ихъ зыски ишли до кишенѣ не тôлько поодинокихъ особъ, але цѣлои суспôльности. Се певно не станесь такъ скоро, якъ бы бажалось, але колись и до того прійде. Тогдѣ однако теперѣшнѝ републиканьскѝ и демократичнѝ публичнѝ »дѣячѣ« не будуть мати анѣ голосу анѣ послуху у люду.

Трета справа, на якôй можуть републикане найлекше спотыкнутись, се пытане, що робити зъ нововнабутыми островами Кубою, Порто Ріко, Филипинами? Демократы кажуть, що Кубѣ треба сейчасъ дати независимость, а Филипинамъ независимость получену зъ протекціею стейтôвъ. Що до Порто Ріко суть тои думки, що тамъ не треба було тарифы, яку установили републикане, тай що и сему островови належить ся „free

му ґубернаторови... А ось чоловѣкови нѣ дня, нѣ ночи, гаруй тай гаруй и годѣ нуждѣ спростати... Видно, Господь самъ хоче, щобы такѝ ледарѣ кормили ся дурно и душили сихъ, що на нихъ роблять, якъ Копытко свою стару матѣръ и жѣнку... Чи правду кажу, бабуню Козарко?

Козарка звела ся на ноги зъ пôдъ вербы, де доси сидѣла въ холодѣ вôдпочиваючи.

— Неправду кажешь, дитинко, заперечила стара бабуся, Господь Богъ ледарôвъ не хоче на свѣтѣ, а коли чоловѣкъ станесь ледаремъ, то не по Божôй воли. Менѣ внуки кажуть: Бабуню, на що вамъ такъ працювати, спочиньте!« — а я не можу посидѣти на мѣсци... усе щось тягне до роботы... Богато, богато пережила я на свѣтѣ, и доброго и злого, надъ гробомъ стою, незадовго стану на судъ божій, судъ справедливый, не хочу нѣкого судити, але кажу вамъ: Гарасима Копытка жде кôнецъ недобрый... Єму смерть признaчена въ коршмѣ.

Дзвоны загомонѣли на вечѣрню, стара Козарка перехрестила ся, зашептала молитвы. Єѣ поважный голосъ прошибъ мовь електрична струя цѣлу громаду, всѣ тихо спѣшили за нею до церкви.

II.

Гарасимъ Копытко сидѣвъ у коршмѣ, запѣкавъ люльку пôдъ коминомъ и барашкувавъ зъ жидомъ.

— Якось нема нѣкого, Гиршку?

— А коли видите, що нема нѣкого, то й на що пытаете, Копытку?

— А що? буде нынѣ музыка, Гиршку?

— Идѣть запытайте вôйта, Копытку!

— Валентій скаже вамъ на бородѣ грати.

Жидъ замовкъ. Очевидячки нудь якась млоѣла его пôдъ серцемъ. Що хвиля пôдмѣтувавъ собою на стôльци, рвавъ по волоскови зъ розхрѣстанои бороды и метавъ зъ досадою на землю. Копытко нудивъ, домовлявъ, дразнивъ жида, чимъ мога, але жидъ мовчавъ якъ опока, не вôдзывавъ ся.

Наконецъ посходили ся шинковѝ гостѣ, не редомъ славный опришокъ Валентій. Однѝ розсѣли ся по лавахъ и курили папѣросы, другѝ поставали при шинквасѣ. Були се люде робôтничои клясы, здеморалізованои до крайности пôдъ могучимъ вплывомъ своихъ хлѣбодавцѣвъ, колишнихъ шинкарôвъ и дымкарôвъ. Тѝ люде лѣзли безмысленно до шинковои садибы, щобы зароблений грôшь вôддати назадъ тамъ, звôдки прійшовъ, — до жидôвскои кишенѣ.

Валентій бувъ душею сеи ямарскои ватаги. Теперь, стоячи середъ коршмы, розповѣдавъ, якъ послѣдного разу зловили его пять полѣцаѣвъ въ сусѣднôмъ мѣсточку на рынку и хотѣли скувати, а вôнъ всѣхъ поконавъ, ще й заробивъ при тôй нагодѣ. Одному поліцаеви вôдкусивъ палець и вôдобравъ ланцухи, за котрѝ опôсля дôставъ вôдъ свого касіера пôвъ лѣтры горѣвки... Се геройске дѣло одушевило всѣхъ его товаришѣвъ. Стали ставити лѣтрами пиво, горѣвку и пити за здоровле свого ватажка, а на погибель усему дукарству... Зъ-разу забава обмежалась на проклонахъ дукарскои касты, на погрозахъ жидôвскому родови, та зъ часомъ стала перемѣняти ся въ дику сваволю пекольного крику.

Коли Валентій заревѣвъ тубовымъ голосомъ »Ой хто пе, тому наливайте!« — врѣзавъ пястукомъ о столъ, ажь зô стелѣ глина посыпала ся, тогдѣ вже кождый знавъ, що въ его головѣ збурився алькоголь и розпочне ся галабурда.

— Гей музыка, ревѣвъ пяный, — грай! я гуляти хочу...

— Ґема нынѣ, пане Валентій, музыки, вôйтъ не позволивъ, — заявивъ жидъ покôрно. — Не знаю, чого вôнъ вôдъ мене хоче... напосѣвъ ся на мою згубу...

— Що то значить, вôйтъ заказавъ? Нынѣ коршма вôльна кождому!... Я его научу!

Гарасимъ Копытко зрадѣвъ пôдъ печею, що вже заносить ся на »комедію«... Плюнувъ у люльку, положивъ у огонь, щобы пекла ся, и ждавъ нетерпеливо, що дальше буде?

— Вôйта драба дайте менѣ въ руки! — верещавъ Валентій. — Заразъ бебехи зъ него выпущу и хрѣщь поломлю на трое!...

— Вôйта дайте! — вторувала товпа, ажь шибы бренькотѣли. — зробимо зъ него басетлю!

— Шкôру зъ него злупимо на бубонъ!

— Коли вы его, панове, такъ легко въ руки не дôстанете... вôнъ дуже осторожный — вôдозвавъ ся Копытко, щобы розлючену товпу ще бôльше подразнити.

Теперь замѣтили Гарасима Копытка коло печи, обступили кругомъ, стали зазирати въ очи, пôзнавати непрошеного гостя. Кождый хитавъ щось загадочно головою, поморкувавъ пôдъ носомъ. Кружокъ стававъ ся при коминѣ що разъ тѣснѣйшій... Кождый нахилявъ ся и зазиравъ Гарасимови пôдъ крисаню.

— Пустѣть-но мене, ледарѣ, нехай я придивлю ся ему зъ близька, огляну тоту судину зъ капустою, — забурчавъ Валентій, розпыхаючи рукою другихъ.

Хлопы розступили ся. Валентій здоймивъ свôй пôвцилѣндеръ, заложивъ на голову Копытка, а его капелюхъ на свою и сказавъ:

— Пасуе... Ага, то вы, Гарасиме Копытку... Я васъ ажь теперь пôзнаю, — цѣдивъ дальше Валентій слово за словомъ, нѣбы буйдужно. — А якъ то вы думаете, пане Копытку, що то значить: »его такъ легко въ руки не дôстанете... вôнъ дуже осторожный«? Га?

— Бо теперѣшный вôйтъ хитра штука. До коршмы самъ нѣколи не зайде, а такъ, на дорозѣ, годѣ поймати, хиба бы въ ночи.

— Гмъ, гмъ... А чому вôнъ до коршмы не ходить? — пытае ся дальше Копытка Валентій, поштовхуючи другихъ лôктями, щобы були до дѣла готовѝ.

— Идѣть, та запытайте ся его, колисьте цѣкавѝ.

Запанувала тишина, мовь передъ великою тучею. Копытко вынявъ зъ огню люльку, хотѣвъ узяти въ зубы, та Валентій перешкодивъ сему ударомъ вказуючого пальця.

— Ходѣть Копытку, напємо ся! Вы нынѣ нашь начальникъ! — просивъ Валентій и потягнувъ Гарасима сильно, що мôгъ, за руку, щобы его звалити зъ лавки.

Але Копытко сидѣвъ якъ плетѣнка зъ оловомъ, навѣть не подавъ ся.

— Я пити не хочу, — каже. — Абы такъ пироги, сметана, то можна бы припросити ся...

Дамо и пирогôвъ и сметаны, але перше треба лыкнути... Тôлько лѣтъ въ коршмѣ сидѣти и бодай разъ не упити ся, то не по христіяньски.

Наставивъ Валентій Копыткови бляшанку, просить, силуе, а той смѣесь не хоче пити.

— Положѣть его на землю! Будемо заливати, коли такій упертый.

Чепили пянюги Гарасима въ руки, хотять класти, — не можна. Гарасимъ повалив кôлькохъ на землю, вхопивъ за столецъ и крикнувъ:

— Не зачѣпай мене оденъ зъ другимъ, бо зле на тôмъ выйдете!

government«. Републиканe инакше думають. Ихъ гадкою есть тй островы зовсѣмъ зъамериканізовати o скôлько можна, даючи имъ таку управу, яка Американамъ (властиво републиканамъ) выдаесь для тыхъ островôвъ вôдповѣдною. После нихъ Куба може мати свôй соймъ, свою конституцію, бо людность тамъ въ просвѣтѣ досыть поступила и за свôй рядъ може бути одвѣчальною. Порто Ріко, де 20—30 проц. здôбныхъ до войска вмѣе читати и писати, и Филипины, де мешкають рôжнй расы зъ рôжными языками, не могуть его одержати. Демократыжь твердять, що републицѣ не можна панувати надъ народомъ — если народъ на се не годить ся, и що републиканьскій рядъ повиненъ опиратись на згодѣ тыхъ, котрыми управляе ся. Такожь кажуть, що если не зробить ся такъ, якъ они думають зробити, коли бы прійшли до управы, стейты пôдъ републиканьскою властію перемѣнять ся въ вôйскову державу, въ котрôй президентъ стане може и цѣсаромъ.

Дѣйсно, американьскôй републицѣ грозить небезпечньство, але не конче зъ того боку, на якій вказують демократы. Републикa въ тôмъ не потерпить, що Маляйцѣ на Филипинахъ не будуть мати загального голосованя, анѣ черезъ те, що Куба не стане сейчасъ независимою. Але певно потерпить черезъ те, що зôпсуте урядництва черезъ прибране новыхъ земель значно побôльшить ся, якъ вказуе примѣръ Англіи*), котра въ мѣру ей зросту по чужихъ краяхъ що разъ бôльше обнижувала свôй моральный характеръ помимо знаменитыхъ правъ для урядникôвъ (civil service laws), якихъ въ Америцѣ нема. Зъ другои стороны, пановане высшихъ расъ надъ нисшими зъ природы рѣчи есть небеспечне для справы демократизму, такъ конечного въ нынѣшныхъ часахъ, коли людскôсть стоить передъ розвязкою соціяльного пытаня, що въ недовгôмъ часѣ прійде на порядокъ дневный також и въ »вôльнôй« Америцѣ.

Павло Тинкевичъ.

*) Великій мужъ державный, Піттъ молодшій, казавъ такъ: „корупція зросла зъ зростомъ Англія и посильнѣла зъ еи силою.“

Дописи.

Зъ Scranton, Pa.

Понеже деякй люде пускають рôжнй фалшивй вѣсти про наше нове братство, тому я хочу коротко оповѣсти длячого и якъ оно зостало заложене.

Найбôльша причина була та, що за давного секретара О. Кавчика завинило братство до »Соединенія« около $700.00, а то длятого, що О. Кавчикъ грошѣ вôдбиравъ, але до касы не посылавъ. Вôдъ Нового року выбрало братство мене за секретара и я ся о тôмъ всѣмъ дôзнавъ, тай за делеґата мене не выбрали на конвенцію »Соединенія«, але що-жь коли на тôй конвенціи я ся тôлько встыду за другихъ наѣвъ, бо кождый на мене показувавъ, що я зъ того братства, котре довжно до касы »Соединенія« такй великй грошѣ, тай я зъ Галичины, отже »полякъ«, по мадярски не знаю, а такому трудно було до слова прійти. По конвенціи наше братство дуже ся збурило и хотѣло зъ »Соединенія« выступити. Тогды пріѣхавъ панъ секретарь Бешенѣй зъ Ню Йорку, люде прійшли на мітинґъ, тай п. секретарь каже, що вже братство не буде мати жадного довгу тôлько, щобы не выступало зъ »Соединенія«, що той довгъ буде дарованый То само говоривъ и о. Волкай, та казавъ що вôнъ за то стоить. Але люде не вѣрили, они хотѣли мати тое чорне на бѣлôмъ и п. секретарь приобѣцявъ, що таке письмо зъ Ню Йорку пришле, але анѣ до днесь не приславъ. Тогды многй братя приступили до »Союза«, а другй розôйшли ся кождый въ свою сторону. И даремно нашй вороги кричать, що »Союзъ« то польска орґанізація, щобы до неи не вступали, бо Руснаки вже днесь мають розумъ и не слухають славныхъ мадярôвъ, бо тутъ не Угорщина, где мадяръ панъ, а Русинъ слуга, але тутъ Америка. Бувъ часъ, коли мадяроны удавали Руснакôвъ и насъ брали пôдъ ноги, але вже бôльше такъ не буде.

Еще одну новинку хочу вамъ зъ нашого мѣста написати.

Не було у насъ дяка, отже о. духовный казали, щобы приняти тымчасомъ одного мудрого чоловѣка, що ся учивъ у школахъ въ Америцѣ, що бôнъ буде задармо дѣти учити и спѣвъ хоральный провадити. Добре, мы его приняли. Але що-жь, коли на першій день до школы лѣдво 4 дѣтей прійшло, а потôмъ по 1 або 2 и такъ школу мусѣли замкнути. А що до хоральнего спѣву, то бувъ вôнъ такій, що если бувъ хто въ церкви, що знавъ спѣвати, то и панъ учитель (чи навѣть превелебный, якъ его казали кликати) спѣвавъ, але якъ не було такого, то панъ учитель и самъ зъ церкви выносивъ ся, бо не знавъ коли спѣвати амѣнь, а коли алилуя. Мимо того всего зажадавъ вôнъ платнѣ за весь часъ, що у насъ бувъ (хоть мавъ бути задармо), а о. духовный каже, що ему се мусить бути заплачене. И роби тутъ що хочешь зъ такимъ порядкомъ.

М. Юзвь.

Пянюги подали ся. Неимовѣрна сила Копытка и его грôзна постава вôдобрала имъ вôдвагу. Станули тихо, тôлько спозирали на свого проводира.

— Геть смаровозы! — закричавъ на нихъ Валентій, — дайте спокôй доброму чоловѣкови и не робѣть смѣху зъ себе! Де вамъ такимъ хробакамъ, заходити собѣ зъ такимъ велитомъ?

Потôмъ звернувъ ся до Копытка:

— Вы, Гарасиме, колись-ту повалили Гершкового бугая? чи то правда?

На се запытане Гарасимъ спустивъ столець и всмѣхнувъ ся. Въ тôмъ Валентій прискочивъ до него и кôлькафунтовымъ желѣзомъ врѣзавъ его зъ усеи силы межи очи. Жидъ коло шинквасу завайкотѣвъ.

Копыткови кровь люнула ротомъ, носомъ... Гарасимъ захитавъ ся и упавъ зô стôльцемъ коло печи.

Видъ крови збудивъ звѣрску дикôсть въ піяцкôй товпѣ. На приголомшеного Гарасима посыпались кулаки. Жидъ зъ переляку выскочивъ зъ коршмы вôкномъ.

Гарасимъ почавъ боронити ся. Копавъ ногами, рвавъ руками, кого мôгъ захопити. Самому Валентому вôдорвавъ ухо... Кôлька разôвъ зрывавъ ся на ноги, давивъ своихъ противникôвъ, якъ розюшеный дикъ псôвъ гончихъ... вкôнци улягъ перевазѣ.

Довго въ нôчь тягла ся страшна екзекуція. Запита, розюшена товпа посадила обезъ-ображеного трупа Копыткового пôдъ печею на лавцѣ...

По пôвночи прійшли жандармы. Вывалили дверѣ, першого Валентого скували въ ланцухи и положили конець »комедіи«, котрою симъ разомъ Гарасимъ Копытко не мôгъ потѣшити ся.

* * *

Коло полудня стояла цѣла громада людей коло арешту, перемѣненого на холерный шпиталь. Комнату, вчера ще чисту, покапала кровъ зъ Гарасима Копытка. Его трупъ лежавъ на причи... ждавъ на обдукційну комісію и на хірурґічный нôжь... Вѣщоване бабусѣ Коаарки скоро здѣйснило ся.

Зъ Beaver Creek (Біверъ Крікъ), Alta, Канада.

День 5-го августа бувъ для насъ дуже величавый, бо вôдбуло ся благословеніе нашои церкви. Погода була красна, то зъ народа зôбрало ся много. Зъ 30 миль навколо ѣхали люде, щобы бути учасниками сего свята. Пріѣхали также Англики зъ Едмонтонъ и другихъ мѣсцевостей, а денекотрі навѣть жертвовали на нашу церковъ. Передъ Службою Божою вôдбуло ся благословеніе церкви, а по Евангелію выголосивъ о. Заклиньскій вôдповѣдну проповѣдь. О 3-ôй годинѣ по полудни вôдбуло ся вѣче (meeting) на котрôмъ радили надъ тымъ, якъ бы имъ порядно позаводити, та якъ орґанізуватись.

15-го августа зачали ся у насъ жнива. Але деякй Русины чекали поки пшениця лѣпше не достигне, а другй не мали своихъ жнаворокъ и не мали чимъ жати. Тымчасомъ 25-го августа впавъ снѣгъ и приваливъ все збôже, але на щасте того самого дня згинувъ. То гды люде кинули ся до роботы и позбирали все збôже, тай хлѣба будуть мати до волѣ.

Вы Русины канадійскй тримайте ся разомъ, не слухайте жадныхъ опѣкунôвъ нѣ польскихъ, нѣ французкихъ, нѣ цареславныхъ, бо они всѣ, Богъ зна, що вамъ обѣцяють закимъ васъ достануть въ свои сѣти, а потôмъ вовну добре стрижуть. Я ихъ знаю, бо они часто заѣздять на нашу кольонію. Отъ оденъ польскій пôпъ влѣзъ межи насъ Русинôвъ, и не хотѣвъ выбрати ся, а теперь ходить на Біверъ Лейкъ людей туманити. Народе рускій, чи будешь ты вже мати коли свôй розумъ! Чи не знаешь пѣсни до св. Николая: »корміитель вôнъ е всему міру, хто тôлько тримае свою вѣру«. Чи-жь ваша вѣра не добра, чи-жь не чуете въ церкви свого, руского слова? Захочуе ся вамъ чужои вѣры, тай чужои мовы? Роздумайте собѣ тое, та не майте менѣ за зле, бо правду пишу и добре вамъ хочу.

Лесько Карпець.

Кумъ Грицъ и Василь.

Василь: — Ну, кумцю, вже маємо великій, небувалый страйкъ въ Америцѣ! До 130 тысячь людей покинуло роботу и допоминають ся своихъ правъ; мôй Боже! Страхъ до чого то бѣда и гнетъ трутить кождого. Скажѣть менѣ, чи выграють они що, чи дôбють ся свого и поконають вражу силу?

Грицъ: — Правда побѣдити мусить! Коли роботники будуть всѣ разомъ тримати ся, певно що выграють и дôбють ся лучшои долѣ. Та-жь насъ сотки тысячь, а тыхъ компаністôвъ, котрй жиють зъ нашои працѣ и такъ тиснуть насъ, лишь маленька горстка...

Василь: — Свята правда, але бѣда, що не всѣ се розумѣють, не хотять тримати ся разомъ, вдуть одни до дѣдька а другй до чорта и шкодять цѣлôй справѣ. Дивѣть ся и теперь еще многй роблять коло Шенандору, Маганой Сити и Гейзельтону. Загаломъ кажуть, що до 15 тысячь майнерôвъ не прилучило ся еще до страйкуючихъ.

Грицъ: — Все те дѣлае лотровство, пôдкупство и дурнота. Они роблять се правда, але есть надѣя, що и они порозумѣють ся и не схотять шкодити соткамъ тысячь своихъ братôвъ. Я читавъ нынѣ, що они вже перестають также робити.

Василь: Кобы то Богъ давъ. Я найгôрше бою ся, щобы майнеры не слухали Юдôвъ Искаріотôвъ, котрыхъ компанія пôдкупляють вôдтакъ пускають межъ насъ намовляти насъ до роботы, робити незгоду и розбивати насъ на несупокôвъ.

Грицъ: — Такихъ власне найбôльше треба стеречи ся, не слухати и уникати, а якъ бы они буди злывыми, то показати и кулакъ... Теперь найвôдповѣднѣйшій часъ до выграня страйку и кажу вамъ, що вспôльными силами мусимъ дôпяти свого, поконаемъ навѣть чорта! Але правда, ходѣмъ вже на робôтничій мітинґъ, бо спôзнимо ся.

Василь: — Ходѣмъ! (Идуть и спѣвають):

Лишь разомъ братя ся тримайно!
Не даймо ся на смѣхъ, —
По права нашй досягаймо
А поконаемъ всѣхъ.
Тй кровопійцѣ, клятй дуки
Хотять пожерти насъ;
А мы беремо ся за руки
Й шукаемъ правды вразъ.
Лишь въ згодѣ братя и любови—
Въ житє, въ борбу у грôбъ...
Мы не бажаемъ кривды, крови,
Лишь най дадуть намъ хлѣбъ.
Скôнчить ся нôчка, — вôдъ востока
Свитає любый день...
Борба — подруга одинока,
Лишь разомъ якъ оденъ!!

Пôдслухавъ Чалый.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Еміґраційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касіера пôдъ адресою: Mr. John Parylak, 436 East 76 st., New York City, а наразомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою: Mr. K. Kirczov, 102 Morris Str., Jersey City, N. J.

Комітетъ.

Панове читателѣ.

Въ тыхъ мѣсцевостяхъ, де нема ще нашого аґента, вы самй выберѣть собѣ порядного, честного чоловѣка, котрый бы для васъ »Свободу« записувавъ (ордерувавъ) и грошѣ збиравъ. Буде се догôдне для васъ и для насъ. — Редакція.

— Зъ достовѣрного жерела довѣдуемо ся, що американьскй Русины достануть певно апостольского делеґата. Хто нимъ буде — поки що — не знати. Ходять слухи, що о. Левицкій зъ Риму, або о. Поляньскій (котрый?), або оденъ зъ тутешныхъ священникôвъ. Правительство австрійске мае дати на его удержане 10.000 франкôвъ Мы повтаряемо ще разъ попередно сказане, що делеґатъ такій мусить бути передовсѣмъ щирый Русинъ, а дальше чоловѣкъ правдиго образованый, поступовый, тактовный и енерґічный, инакше принесе бôльше шкоды якъ корысти. Въ справѣ именованя такого делеґата мае невдовзѣ вôдбутись епископска нарада.

— Въ Одессѣ, на Украинѣ, заложилась за очиномъ М. В. Левитского спôлка дамскихъ кравцѣвъ а 6-го августа отворила ся спôлка власный сторъ (склепъ) зъ жѣночими одягами. Зъ сеи нагоды вôдбувъ ся вечеромъ того-жь дня спôльный обѣдъ, на котрôмъ кромѣ членôвъ спôлки, явивъ ся такожь нашъ землякъ Микола В. Левитскій и другй пріятелѣ робучого люду. Понеже справа спôлковои роботы дуже важна и жива, то мы постараемо ся про ню написати обширнѣйше другимъ разомъ.

— Пукати зô смѣху будете якъ собѣ се прочитаете. Мы маемо щось дуже цѣкавого и смѣшного до ґазеты, але не хочемо подавати еще теперь, бо люде дуже слабо платять за ґазету. Доперва коли люде будуть охотнѣйше свои довги сплачувати — пустимо се въ ґазету, а тогды смѣй ся до розпуку!

— Недалеко Dunbar, Pa. напали бомы на кôлькохъ Словакôвъ дня 10-го с. м. и одного зъ нихъ, Касѣка, тяжко поранили револьверовыми кулями. Боре ся вôнъ теперь зô смертію, а лѣкарѣ не мають надѣи утримати его при житю.

— Другй паперы достало минувшого тыждня около 100 Русинôмъ въ повѣтѣ Lackawanna. Въ самôмъ Олифантѣ, Мейфілдъ и Карбондейлъ прибуло 60 новыхъ ситизенôвъ.

— Буря знищила мѣсточко High Island въ Тексасъ. До сего часу вôднайдено 400 трупôвъ.

— Пôдчасъ огню въ Cincinnati, Огайо, спалилось 12 особъ, а много зôстало сильно покалѣченыхъ.

— Погодили ся майнеры (углекопы) зъ компаністами въ Kentucky, бо тй послѣдній пôдвысшили имъ о $7\frac{1}{2}$ цента на долярѣ.

— Нова руска орґанізація »Общество рускихъ братствъ« заложена 15-ого юлія въ Маганой Сити, Па. розвиваесь добре. Правдѣ деякй »превелебнй« гавкають противъ неѣ, та старають ся выкидати зъ церкви ей членôвъ, але надармо, бо въ сей спосôбъ роблять они лишь адвертайзментъ сѣй орґанѣзаціи и собѣ грôбъ копають.

— Славный россійскій писатель Л. Толстой дуже хорый.

— Великій огонь въ Roubaix, въ Франціи зробивъ шкоды на 4 міліоны франкôвъ.

— $650.000 въ золотѣ привѣзъ корабель City of Sealtle зъ Аляски.

— Жовнѣры 4-го полка пѣхоты (котрый стоить теперь на Филипинахъ), були змушенй въ оборонѣ власного житя, застрѣляти свого капитана, К. McQueston. Стало ся се зъ тои причины, що капитанъ пôдчасъ муштры збожеволѣвъ и почавъ до всѣхъ стрѣляти.

— Дня 14. августа навѣстивъ страшный пожаръ мѣсточко Собиново шариском столицѣ на Угорщинѣ. Згорѣло 100 домôвъ зô всѣмъ, що було въ нихъ и коло нихъ т. е. забудованя господарскй, знаряды, хлѣбъ и т. п. Шкода величезна, а бѣда межи погорѣльцями еще бôльша, бо полишались безъ нѣчого.

— До Манілѣ вôдѣхавъ корабель зъ 1684 воя́ками и пôвтора міліона долярами для выплаты воякôвъ.

— 42 рыбацкихъ кораблѣ, що ѣздили ловити китôвъ и другй рыбы розбила буря коло Новофундляндіи. Кромѣ сего 8 кораблѣвъ, що ѣздили до рôжныхъ портôвъ въ Алясцѣ зôстали розбитй або выкиненй на берегъ.

— Зô справозданя товариства »Просвѣта« у Львовѣ довѣдуємъ ся, що мае оно теперь 895 читаленъ (зъ чого 77 заложило ся сего року), Новыхъ членôвъ принято лишь въ однôмъ пôвроцѣ 961, а вôдъ заснованя товариства т. е. за 32 роки мала »Просвѣта« 13 тысячь членôвъ.

— Шкода въ Galveston, Texas, и околици въ наслѣдокъ страшнои бурѣ, выносить 20 міліонôвъ долярôвъ, мѣжь тымъ якъ 12.000 людей жите утратило.

— Нашъ складачь, п. Денисъ Мурдза, оженивъ ся зъ п. Маріею Хованьскою. Вѣнчане вôдбуло ся дня 17. сего мѣсяця.

— Дубъ 28 стôпъ грубый знаходить ся въ Skippack, Pa.

Жертвы на запомогу для страйкерôвъ въ Пенсилвеніи зложили:

И. Арданъ, Ольфантъ, Па.,	$25.00
Русины зъ Jersey City, N. J. (зôбравъ о. Н Пôдгорецкій)	20.00
О. Ант. Бончевскій, Ansonia, Conn.	5.00
Разомъ: - - - -	$50.00

Дальшй датки просимо посылати на адресу: Svoboda, Box 418, Olyphant, Pa.

— Рускй бизнесмены, що не хотять дати оголошеня до »Свободы«, нехай не дивують ся, що Русины у нихъ не купують, бо они идуть за тыхъ бизнесменôвъ примѣромъ. Рôвно-жь нашй братства повиннй дати до »Свободы« имя свого братства, предсѣдателя и секретара, и такожь мѣсце где и часъ коли вôдбувають ся мітинґи. Цѣна за такй оголошеня дуже низька. Пишѣть до редакціи а довѣдаетесь.

— Аґентами „Свободы“ зъ правомъ колектованя грошей суть:

Стефанъ Калакука, Jersey City, N. J.
Иванъ Бурштинъ, Buffalo, N. Y.
Василь Гришко, Northampton, Pa.
Василь Тылявскій, S. S. Pittsburg, Pa.
Алексій Шаршонь, Shamokin, Pa.
Яковь Руданичь, Elmira Heights, N. Y.
Петро Г. Рончковскій, Troy, N. Y.
Александеръ Патрошь, St. Louis, Mo.
Г. Дзюбиньскій, Plymouth, Pa.
Левъ Монѣта, Lansford, Pa.
Иванъ Котанчикъ, Welter, Pa.
Кость Поступакъ, McAdoo, Pa.
Дим. Ванько, Ansonia, Conn.
Василь Рудко, Winnipeg, Man., Canada

Редакція.

Люде отямте ся!

Не пійте, не сварѣть ся не бійтесь, не правуйтесь, не держѣть грошей по жидахъ, не встыдайте ся того, що вы Русины. Учѣть ся, читайте книжки и газеты, спомагайте своихъ, горнѣть ся до рускихъ орґанізацій, не сторонѣть вôдь політики, а надъ все памятайте, що вы робôтники, рускй робôтники, а не жаднй ґазды и лучѣть ся зъ другими робôтниками до громады для вашого власного добра. Памятайте се добре, не лишь днесь, але всегда, иначе другй не будуть васъ мати за людей, але за дуракôвъ, бортакôвъ, капустянй головы.

ПОСМЕРТНИ ВѢСТИ.

Антоній Олекса, родомъ зъ Щавного, санôцкого повѣта, Галичина, замешкалый въ Northampton, Pa. чл. »Р. Н. Союза« ч. гол. кн. 1595 умеръ 13. с. м. на запалене кишокъ.

Вѣчная ему память!

— Хто бы знавъ где находить ся Петро Якимишинъ, нехай дасть знати его братови на адресу:
BASIL JAKIMISHIN,
Usal, Cal.

Где єсть?

Анна зъ роду Старукъ пошукуе свого мужа Алексея Гуратъ, зъ Волѣ горянскои, повѣтъ Горлицѣ. Она мешкае въ Troy, N. Y. Мужь най зголосить ся на адресу:
REV. N. DMYTROW,
P. O. Box 30 — Troy, N. Y.
X—10

ДЛЯ НАШИХЪ ДѢТЕЙ.

HOW ROSES GOT THEIR FRAGRANCE

Once upon a time the Rose Queen stood in the sun on her palace steps looking over her well kept garden.

It was the queen's custom each year to reward the flower most pleasing to her with some new grace, which belonged to it and its children forever.

Three rosebushes there were whose beauty made them easily first. Plucking from each a seed, the queen, placing them one by one on the tips of her pink fingers, wafted them far away.

"That one which makes best use of its gift shall win my favor," said the queen.

The first rose seed fluttered high in the air and far over forest and town and stream until it came to a splendid palace.

"This must be the home of a king," said the little rose seed. And it sank down until it reached the brown earth, where the warm rains made a soft bed for it. Presently it sent a green shoot up in the air, and this grew and grew until it was a rose tree. After awhile a rose burst out upon its stem. Its loveliness was so rare that it was said to be only a little less beautiful than the king's daughter herself.

"It is more charming than any of the jewels in my casket," said the princess, "and I shall wear it on the day when I am a bride."

And the rose sighed with content, for what could be better than to lie on the heart of the lovely princess on the day when she was to become the bride of a great king?

And the second rose seed, as it fluttered away from the Rose Queen's red lips, floated along until it, too, came to a city. Below the seed noticed a tall building that looked like a great university, so down it dropped into the garden of one of the learned professors, where it was speedily received into the moist earth and grew and grew and grew until it was a rose tree. The old professor, who was always nosing about in the garden, for he wrote books about plants when he wasn't hammering their hard Latin names into the stupid heads of the students in the university, one day stopped before the rose tree and, adjusting his spectacles critically on his long nose, remarked: "Dear me! The growth of this plant is quite abnormal. I fancy this is a rather remarkable specimen of the genus rosaceae." So every day the little old professor would come out and prod and pry about the tree and take copious notes on slips of paper. One day there was a single rose on the tree, and when the old professor came out he was beside himself with delight. He clapped his hands and capered about, exclaiming: "A genuine new species! I shall give my name to it, and it will make me famous!"

And the second seed, flushed with pride, felt sure that the gift would be hers, for what could be better than to add something to the knowledge of the sages and make the name of a wise man immortal?

The third seed, as the Rose Queen sent it on its mission, was caught up by a headstrong little breeze that carried it far away. When it was tired almost to death, the little breeze let it fall among the brambles that grew on a lonely hillside. Here the sun did not shine much, and the soil was rocky, so that in spite of all it could do it grew but slowly and into a stunted and ill shaped tree. And presently to it, too, came a rose.

"Alas," said the rose, "what can be hoped from a deformed, ugly rose like me?" For because of its lack of soil and sunshine and moisture it was pinched and misshapen.

One day as the sun shone high in the heavens there came along the hill path a ragged woman who clasped in her arms a white faced infant. They sat down beside the rose tree to rest, and when the baby opened its eyes the first thing it noticed was the rose. Reaching out its thin fingers, it gave a little cry,

SHE GAVE IT TO THE CHILD.

and the mother, breaking off the flower, gave it to the child. Then they arose and went on their way to the town. When they reached it, the mother had no food to give to her little one and tried to sell the rose for money to buy something to eat. But the town people only laughed at the little deformed rose. The rose thought its heart would break, because of all things in the great world it seemed the most worthless. By and by the little child, which was very ill, died, lying on its starving mother's breast, with the little rose still lovingly clasped in its fragile fingers.

That night as the woman watched alone by her dead a wonderful white robed angel with a shining crown upon his head came down from paradise for the little child's soul, and he saw the flower in the tiny hand. The angel understood how the little child had loved the poor, uncouth blossom, and he lifted the rose to his lips and kissed it. The subtle fragrance of his breath sank deep into the heart of the flower, and it knew no more until it awakened in the queen's rose garden.

With her stateliest air the queen was listening to the stories of the splendor and achievements of the first two roses.

When she came to the third rose, a pitying glance took in the hopelessness of the flower, and, seeing this in grief, the rose rustled its leaves, and the most wonderful fragrance was wafted through the garden.

"Whence came this?" exclaimed the queen. "It's like the scent that is wafted over the walls from the flowery meads where the little children play in paradise. Speak, little dwarfed rose! Whence comes this fragrance?"

But the little rose only shook its head and said, "I only know that a pale little child held me in her fingers and died, and afterward an angel kissed me."

"THE GIFT IS ALREADY YOURS."

Then the Rose Queen stepped down from her throne, and, picking up the little dwarfed rose, she caressed it and said, "The gift is already yours, little rose, and what the lips of the angel have breathed into you shall be yours and your children's always." And the other roses were so envious that they withered all away, while the little rose in the queen's garden became strong and beautiful.

And since then roses have always been gifted with a wonderful fragrance, the memory of an angel's kiss.

ALICE DE BERDT.

A Young English Cyclist.

It is interesting to note that the youngest bicyclist rider of the day is undoubtedly Master Clarence House, a Bradford child who demonstrated his ability to pedal a bicycle when only 17

MASTER CLARENCE HOUSE.

months old, says The Sketch of London. The machine was made specially for him and is probably the smallest safety bicycle in the world. The wheels boast of a diameter of ten inches, while the total length of the cycle is 26 inches. It is so small that the wheels can easily go under an ordinary chair, while it is possible for our baby cyclist to take excursions under a medium size table.

Bobby and the Matches.

Bobby was unhappy—most unhappy. He knew that in the afternoon visitors were coming and that his very dirty little face would have to be washed. This worried Bobby to such an extent that he became quite sad at the prospect.

"Do you know, Bobby," said the nurse, "you remind me very much of some matches I have seen? The mere sight of soap makes them run away."

Bobby was interested and begged to see them. So a shallow pan was filled with water, and the matches—about a dozen of them—placed in the middle, points to the center. Then nurse poked the corner of a cake of soap among them, and they all floated away as far as they could.

Bobby was delighted and perhaps (let us whisper it) a little ashamed.

"But they love sugar," said nurse, and sure enough, to Bobby's astonishment, he saw the matches coming back again as nurse held a piece of sugar in the center of the pan.

Bobby's face is being washed now, so while he is away aunty will tell you the secret. The matches were ordinary ones, and you can do the same thing yourself as nurse did, but I think it would be well to cut off the ends of the matches before you experiment.

ВСЯЧИНА.

ХТО ЄСТЬ ДОБРЫМЪ РУСИНОМЪ?

1. Той, що любить свою рôдну руску бесѣду ажь до гробовои дошки и хоть бы рôжнѝ аґенты и царѣ обѣцяли ему цѣлу гору золота и грушки на вербѣ, то такой вôнъ любить свою рôдну мову надъ всѣ скарбы на свѣтѣ.

2. Той, що читае рускѝ книжки и ґазеты ,и пише по руски рускими буквами, а якъ не вмѣє то научить ся.

3. Той, що не змѣняє своєи вѣры, якъ швець шкôру, за заплату або обѣцянку, але тримає ся своєи вѣры, яку вызнають єго родичѣ и земляки.

4. Той, що належить до чисто руского Братцва и до „Р. Н. Союза.“

5. Той, хто выпє менше одну панту пива на тыждень, а за то вôдъ часу до часу дасть жертву на нашѝ рускѝ цѣли добродѣйнѝ якъ на Р. Н. Домъ Еміграційный на фондъ шкôльный и. т. д.

9. Той, що пôдпомагає рускѝ школы, церкви, належить до читальнѣ, до хору, клюбу політичного и до другихъ пожиточныхъ товариствъ.

НАСЛѢДОКЪ ПРИВЫЧКИ.

Священникъ: — А що тамъ скажете Иване нового?

Селянинъ: — Прошу отця духовного, жѣнка менѣ померла!

Свящ. (зъ привычки): — Добре, добре!

Селянинъ: — Та я знаю, що отцю духовному добре, але менѣ бѣда.

Двѣ сусѣдки въ Галичинѣ идучи зъ ярмарку оповѣдають собѣ, що котра купила.

Перша: — Я купила собѣ льошку на розплодокъ. Коштує мене 2 злр. зъ половиною и 22 крейцарѣ, але не жалую, бо така вдала ся гарна якъ нашого дѣдича донька, а добра мовь рôдна мати...

Друга: — А я выглядѣла хорошѝ чоботы на тандитѣ для свого чоловѣка зъ пана грабєго. Они самѝ стоять мене 2 злр. другихъ тôлько вôдрахувала я жидови на щастє, (щобъ мôй чоловѣкъ ихъ здоровъ зносивъ) а одного лева треба було додати за той защить, що передше вбиравъ ся въ нихъ панъ грабя...

— Найбôльше масла выробляє фабрика въ Lincoln Neb. бо 30,000 фунтôвъ на день.

— Хто годенъ згасити огонь огнемъ, сушити шматє водою, той може надѣяти ся, що зменшить зло черезъ недобрѝ поступки.

НАДÔСЛАНЕ.

Китъ-рыба и карась.

Китъ-рыбѣ мысль пришла отплыть за океанъ, —
И въ должность временно назначенъ былъ карась,
По шею въ разныя продѣлки, мерзости и грязь.
Запачканый, какъ задняго двора кабанъ.
И сталъ онъ рыбъ царя собой изображать:
На осетра, на щуку, стерлядь и бѣлугу,
Носъ вверхъ задравъ, сталъ свысока взирать;
Себя и блудную свою полу супругу,
И не по должности и вовсѣ не подъ стать,
Китомъ и китшей приказалъ считать.
Увы! Узнали всѣ ворону въ маскарадѣ..
И только вьюнъ одинъ, бумаги поднося,
Судьбой придавленный, честить, наживы ради,
Превосходительствомъ простого карася.

Л. Н.

Купуйте книжки и газеты!

Толстой. Воскресеніе. Романъ, 85 цнт. въ оправѣ	$1.35
„ Воскресеніе съ рис. въ 2 т.	$2.20
въ оправѣ	2.75
„ Жизнь и ученіе Іисуса	13
„ Что такое искусство	21
„ О борьбѣ со зломъ	21
Финляндскій разгромъ. Сборникъ	40
Студенческое движеніе	48
Сибирякъ. Студенческое движеніе въ Россіи	8
Зибаровъ. О сожженіи оружія	16
Конференція въ Гаагѣ	11
Гопсъ. Правда о библіи	31
Рабочее дѣло въ Россіи	17
Очерки изъ исторіи англ. раб. союзовъ	22
Что такое государственный преступникъ	8
Листки Свободнаго Слова, Нр. 13 14 по	16
Свободная мысль Нр. 4 и 5, 1899, Нр. 1—4 1900 по	11
Наканунѣ Нр. 11—16 по	11

За почту платимо самѝ.
Адресуйте:
A. Wasserman,
29 Clinton str. near Stanton str.
NEW YORK, CITY.

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.